

SISTA AVRÄTTNINGEN PÅ ORUST: HÄLSÖ-JOHANNES

Den 27 maj 1857 kl. 12.00 avrättades här genom halshuggning den 29-årige sjömannen Johannes Johansson från Hälsön i Stala socken på Orust.

Han hade på en sjöresa från Göteborg den 18 maj 1855 rånat två bröder från norra Bohuslän, och misshandlat dem så svårt att den ene avled. Efter någon vecka greps han. Enligt domen skulle han halshuggas på Orusts Östra Härads avrättningsplats och grävas ned på platsen.

Den gamla avrättningsplatsen Galgeberget på Hårlebys mark hade inte använts sedan 1753. Nu vägrade markägaren upplåta platsen och i all hast fick man då flytta avrättningen hit till Hällsberg.

En stor folkmassa hade samlats. Länsmännen höll ordning och ett femtiotal bönder ställde sig i ring för att bilda spetsgård och hindra den dömde från att fly.

I en elegant hästdroska anlände så skarp-
rättaren Jansson från Göteborg och strax
efteråt Hälsö-Johannes.

Med ögonbindel och fotbojor leddes han
fram till stupstocken, där han beordrades
att falla på knä. Efter att ha läst en psalm-
vers lade han sig så ned med halsen mot
stocken, och medan fängelseprästen läste
Fader Vår skilde skarprättaren med ett hugg
Johannes huvud från kroppen. En gumma
samlade upp lite av blodet i en skål. Blod
från avrättade ansågs vara bästa medicin
mot epilepsi.

Detta var den sista avrättningen på Orust.
En minnessten sattes upp vid på graven vid
hundraårsminnet 1957. Smidet runt graven
gjordes av Gunnar Johansson 2001.

En utförlig skildring av avrättningen finns i boken Hälsö-Johannes av Gunnar Möllerstedt, utgiven 1991.

Med en sådan här bödelsyxa halshöggs Hälsö-Johannes. Fastkedjad vid fångvaktaren kom han fram till avrättningsplatsen tillsammans med prästen. Kusk var lantbrukaren Abraham Simonsson. Länsmannen J.F. Wickelberg övervakade det hela.

